

KVALITETSDEKLARATION

Arbetsmiljöundersökningen

Ämnesområde
Arbetsmarknad

Statistikområde
Arbetsmiljö

Produktkod
AM0501

Referenstid
2024 kvartal 4.

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	8
2.2.6 Modellantaganden	8
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	8
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	9
4.3 Presentation	9
4.4 Dokumentation	9
5 Jämförbarhet och sam anvä n d b a r h e t	9
5.1 Jämförbarhet över tid	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	12
5.3 Sam anvä n d b a r h e t i ö v r i g t	13
5.4 Numerisk överensstämmelse	13
Allmänna uppgifter	13
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	13
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	13
C Bevarande och gallring	13
D Uppgiftsskyldighet	13
E EU-reglering och internationell rapportering	13
F Historik	13
G Kontaktuppgifter	14

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Arbetsmiljöundersökningen är ett viktigt underlag för flera olika aktörer som arbetar med arbetsmiljö. Arbetsmiljöverket är ansvariga för undersökningen och använder den som underlag i deras arbete på uppdrag av regeringen och riksdagen. Arbetsmiljöundersökningen beskriver både den fysiska och psykosociala arbetsmiljön för de sysselsatta i Sverige uppdelat på olika kategorier exempelvis kön och utbildning.

Resultaten redovisas som skattade andelar som exponeras för olika arbetsmiljörelevanta frågor. Innehåll och struktur har utformats i samråd med statistikanvändarna. I 2024 års undersökning har en del frågor ändrats och en del frågor har tagits bort, vilket beskrivs utförligt i kapitlet *Jämförbarhet över tid* nedan. Nytt för 2024 är även att Arbetsmiljöundersökningen nu är en egen fristående undersökning med ett betydligt större urval än tidigare, till skillnad från tidigare då det var en tilläggsundersökning på Arbetskraftundersökningen.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Arbetsmiljöverket har regeringens och riksdagens uppdrag att se till att arbetsmiljön uppfyller de krav som finns i arbetsmiljölagen om att alla ska ha en bra och utvecklande arbetsmiljö. Inom Arbetsmiljöverket används Arbetsmiljöundersökningen som ett underlag för prioriteringar i föreskriftsarbetet och uppföljning av effekter av utfärdade föreskrifter och andra arbetsmiljöåtgärder samt kommunikation. Bland departement, arbetsmarknadens parter, branschorganisationer, arbetslivs- och arbetsmarknadsforskare, företagshälsovården, företag, massmedia och allmänhet används statistiken för riskbedömningar och prioriteringar inom arbetsmiljöområdet samt för information.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Undersökningen har utformats utifrån användarnas behov av statistik som belyser arbetsmiljöförhållanden för de sysselsatta på den svenska arbetsmarknaden. Den övergripande frågeställningen kan formuleras som: Hur upplever de som arbetar sin fysiska och psykosociala arbetsmiljö 2024?

Arbetsmiljön beskrivs med hjälp av insamlade uppgifter från undersökningen och redovisas totalt och för kvinnor och män efter åldersgrupper, sektor, region, anställningsform, utbildningsnivå, grad av hemarbete samt inkomstgrupper. Arbetsmiljön beskrivs även för ett antal frågor efter yrkes- och näringsgrensindelning.

1.2 Statistikens innehåll

Arbetsmiljöundersökningens mål är att belysa arbetsmiljön för sysselsatta personer i Sverige 2024. Arbetsmiljön belyses utifrån olika typer av fysiska och psykosociala exponeringar och förhållanden i arbetsmiljön. Vidare beskriver den hur de sysselsatta upplever sin arbetsmiljö och i viss mån beskriver den besvär som orsakats av arbetsmiljön.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen är (den grupp av personer som undersökningen avser) sysselsatta i åldern 16–74 år 2024. Urvalet består av 62 000, 16–74 år, som har klassats som sysselsatta enligt registret Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) under perioden januari till maj 2024. Dessa personer ska även ha funnits i versionen av Registret över totalbefolkningen (RTB) som avser 2024-06-30.

Urvalet är stratifierat efter kön och ålder för majoriteten av urvalet. För att kunna redovisa statistiken könsuppdelad per näringsgren (på avdelningsnivå), består vissa stratum av näringsgren och kön. Avdelningsnivån för näringsgren är den högst aggregerade indelningen.

Såväl observationsobjekten som målobjekten är individer.

1.2.2 Variabler

Arbetsmiljö kan belysas ur många olika perspektiv och genom en rad frågeställningar. Eftersom användarnas behov och intresseområden varierar, finns det ett stort antal potentiella variabler att undersöka. Det är dock inte möjligt att mäta samtliga aspekter av arbetsmiljön.

Den här undersökningens variabler fokuserar därför på att belysa följande övergripande områden inom arbetsmiljö:

- Allmänna frågor om arbetet
- Upplevelser av arbetet
- Krav, uppskattning och möjlighet att påverka arbetssituation
- Arbete och sjukdom/återhämtning/hälsa
- Kränkande särbehandling, diskriminering och trakasserier
- Arbetsställningar och arbetsrörelser
- Fysisk arbetsmiljö
- Typ av arbetsmiljö (kontor, hemifrån m.m.)
- Digitalisering
- Arbetsmiljöarbete

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska måltorheter som primärt skattas är andel sysselsatta personer med olika arbetsmiljöförhållanden. Exempel är andel sysselsatta som har någon typ av arbetsmiljöproblem.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistikens redovisning sker efter kön, ålder, inkomst, utbildning, sektor, region, grad av hemarbete, anställningsform, yrke (enligt ssyk2012) och näringsgren (SNI2007) för den sysselsatta befolkningen.

1.2.5 Referenstider

För de flesta frågor är referenstiden den aktuella situationen vid insamlingen av svar under perioden 17 september – 10 december 2024. Undantag är:

- Fråga 6. Situationen de senaste 3 månaderna
- Fråga 26, 41, 54, 64-69. Situationen de senaste 12 månaderna

Se frågeformulär som finns som bilaga till rapporten Arbetsmiljön 2024 på [AV.se](https://www.av.se).

Resultaten har för avsikt att i huvudsak beröra förhållandena under 2024, men i och med att insamlingen pågick från september till december 2024 återspeglar även resultaten delvis situationen under sista kvartalet 2023.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Liksom i stort sett all statistik som baseras på urval är även Arbetsmiljöstatistiken behäftad med osäkerhet. I avsnitt 2.2 *Osäkerhetskällor* görs en genomgång av felkällor och deras konsekvenser. De fel som har störst betydelse är urvalsfel (beror på att ett specifikt urval undersökts), bortfallsfel (beror på att svar helt eller delvis saknas för vissa undersökta personer) samt mätfel (beror främst på att frågor och/eller svar missförstås).

Vid bedömning av hur olika fel påverkar statistiken från en undersökning skiljer man på slumpmässiga fel och systematiska fel som påverkar resultaten i en viss riktning. De slumpmässiga felen som beror på urvalsosäkerhet, dvs. den osäkerhet som kommer av att bara undersöka ett urval av målpopulationen, är beräkningsbar och uttrycks för undersökningen i form av osäkerhetstal.

Det är inte möjligt att på ett tillfredsställande sätt skatta det totala felets storlek. I anslutning till punktskattningarna redovisas dock osäkerhetstal, ett halvt 95-procentigt konfidensintervall, som är ett mått på urvalsfelet. (Se avsnitt 2.2.1 *Urval*.) Det är betydligt svårare att ange ett mått för den otillförlitlighet som beror på eventuella systematiska fel (skevhet). Det kräver särskilda, oftast mycket resurskrävande, utvärderingsinsatser vilket inte har gjorts för Arbetsmiljöundersökningen.

2.2 Osäkerhetskällor

De osäkerhetskällor som har störst betydelse för Arbetsmiljöundersökningen är urval (beror på att ett specifikt urval undersökts) och bortfall (beror på att svar helt eller delvis saknas för vissa personer i urvalet).

2.2.1 Urval

Urvalet till Arbetsmiljöundersökningen 2024 består av cirka 62 000 personer i åldern 16-74 år som har klassats som sysselsatta enligt BAS under perioden januari till maj 2024. Dessa personer ska även ha funnits i Registret över totalbefolkningen (RTB) per den 30 juni 2024.

Urvalet är stratifierat efter näringsgren, kön och ålder.

Den slumpmässiga osäkerheten beroende på att undersökningen är baserad på ett urval redovisas i form av osäkerhetstal. Dessa är tillgängliga i tabeller som publiceras i Sveriges statistiska databaser (SSD) som nås via www.scb.se/AM0501.

Mätfel uppstår om frågorna eller referensperioden feltolkas eller om svarspersonen inte minns rätt. Storleken på problemen är svåra att uppskatta men omfattningen bedöms vara liten då frågorna är relativt okomplicerade och avser personens egen situation.

Om antal svarande är färre än 50 eller där punktskattningen med dess konfidensintervall inte med säkerhet kan sägas vara skilt från noll eller ett, redovisas inte skattningen utan punktmarkeras (.).

2.2.2 Ramtäckning

Registret Befolkningens Arbetsmarknadsstatus (BAS) utgör ramen för Arbetsmiljöundersökningen och från detta hämtas målpopulationen. Ramen för arbetsmiljöundersökningen är alla sysselsatta personer som är folkbokförda i Sverige, i åldern 16–74 år. En del övertäckning sker då det går en tid mellan urvalstillfället och enkätutskicket. Övertäckningen identifieras och plockas bort ur urvalet och påverkar därför inte skattningarna. Viss undertäckning finns för dem som blivit sysselsatta mellan urvalstillfället och enkätutskicket.

Sammanfattningsvis är SCB:s bedömning att bristerna i urvalsramen (BAS) både med avseende på under- och övertäckning, inte snedvrider statistiken i någon nämnvärd omfattning.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna samlas in via webben och pappersenkät. De som ingår i urvalet får en fråga om att delta i webbenkäten. Om de inte besvarar enkäten skickas fyra påminnelser ut. Den tredje påminnelsen skickas med post och innehåller en svarsblankett i pappersform. I Arbetsmiljöundersökningen 2024 får samtliga möjligheten att besvara enkäten på webben först. Påminnelser skickas endast ut till de som inte besvarat enkäten.

I 2011 års undersökning genomfördes ett experiment där cirka 40 procent gavs möjlighet att besvara enkätdelen elektroniskt medan 60 procent fick besvara en pappersenkät. Anpassningar av frågorna gjordes för att fungera både i papper och på webb. I den genomförda undersökningen har slutsats dragits att mix-mode ansatsen inte påverkar slutsatserna i någon stor utsträckning.

Från och med 2013 års undersökning fick alla svarande möjlighet att välja att svara på enkäten antingen på papper eller via webben.

I 2024 års undersökning har alla svarande fått möjligheten att först svara på webben, och de som inte svarat har fått påminnelser brevledes. Det har gått ut ut pappersenkäter med den tredje påminnelsen. Av de inkomna svaren utgjordes ungefär 80 procent av webbenkäter, och 20 procent av pappersenkäter.

2.2.4 Bortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera undersökningsvariabler i en undersökning inte kan inhämtas. Saknas alla värden för en person är det frågan om objektsbortfall; saknas enbart vissa värden, handlar det om partiellt bortfall. Redovisningen nedan avser objektsbortfall.

Urvalet bestod av 62 000 personer i åldern 16–74 år om att svara på arbetsmiljöfrågorna. En del av de individerna identifierades efter urvalsdragningen som övertäckning. De kan vara individer som exempelvis avlidit eller flyttat från Sverige. När det finns individer som är utvalda för

urvalet, men inte går att nå innebär att det finns en övertäckning i datainsamlingen. Efter övertäckningen kvarstod 61 841 individer.

Totalt svarade 17 665 personer på Arbetsmiljöundersökningen 2024. Det innebär att 29 procent svarade på enkäten. Av de 17 665 personerna svarade 16 700 att de hade arbetat någon gång under året.

Arbetsmiljöundersökningens målpopulationen är sysselsatta i åldern 16-74 år som är bosatta i Sverige. De som svarat att de *inte* har arbetat någon gång under året räknas därför också som övertäckning, men denna övertäckning syns först efter att individerna svarat på enkätfrågorna. Det innebär att svarsandelen, där all övertäckning är borträknad, blev 27 procent.

Urvalsdesignen gör att vissa grupper är överrepresenterade i förhållande till populationen, för att de exempelvis tillhör en specifik näringsgren som omfattar få sysselsatta personer eller en näringsgren där svarsbenägenheten är låg. För att kunna redovisa statistiken fördelat på näringsgren så utgör de därför en oproportionerlig andel av urvalet. För att justera för detta använder man vägda svarsandelar. Vägda svarsandelar tar hänsyn till att vissa grupper är oproportionerligt representerade i urvalt och viktningen görs för att få en representativ uppskattning av svarsbenägenheten i hela populationen. Den vägda svarsandelen i Arbetsmiljöundersökningen 2024 blev 29 procent.

Bortfallsfel i skattningen uppstår om undersökningsvariabeln skiljer sig mellan de som har svarat och de som inte har svarat. Bedömningar av bortfallsfelets storlek är i allmänhet svåra att göra. Av naturliga skäl kan man endast i undantagsfall göra empiriska studier av detta. Det handlar då om avstämningar mot uppgifter som insamlats på annat sätt, men i allmänhet är man hänvisad till mer eller mindre välgrundade rimlighetsbedömningar. Vid bedömning av hur olika osäkerhetskällor påverkar statistiken från en undersökning skiljer man på slumpmässig osäkerhet och systematiska fel. Slumpmässig osäkerhet orsakar beräkningsbar osäkerhet hos de skattade resultaten. Systematiska fel påverkar resultaten i en viss riktning och kallas för skevhet. Det är svårt att ange hur tillförlitligheten påverkas av eventuella systematiska fel.

För att reducera bortfallets eventuellt snedvridande effekt används en uppsättning hjälpvariabler vid estimation. Dessa variabler inkluderar kön, ålder, utbildningsnivå, inkomst, bakgrund och sektor. Inom dessa variabler finns påtagliga skillnader i svarsfrekvens vilket, tillsammans med att de täcker centrala redovisningsgrupper, gör att det är lämpliga för att försöka reducera bortfallets snedvridande effekt. För mer information se Statistikens framställning (StaF) för undersökningen.

Imputering har använts vid bortfallet för första filterfrågan, dvs. frågan om man har arbetat något under året. Denna fråga används för att identifiera målpopulationen, det vill säga sysselsatta. 405 personer hade inte svarat på frågan om de arbetat, men hade svarat på andra frågor i enkäten. För att fånga upp om de ändå var en del av målpopulationen har imputering använts. Om de saknade svar för första frågan men hade angett svar på någon av de tre efterföljande frågorna om arbetsförhållande, anställningsform eller arbetstid anses de tillhöra målpopulationen ändå. Av de 405 som saknade svar fick 383 personer ett imputerat värde och ingår således i målpopulationen och anses vara svarande i enkäten. Av 405 personer hade 22 saknade svar på både första

filterfrågan och de tre efterföljande frågorna, men däremot hade de svarat på andra frågor i enkäten. Dessa 22 räknas således som bortfall till följd av de har besvarat för få och centrala frågor i enkäten. För statistiken 2024 behövdes ingen ytterligare imputering göras.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel kan uppstå vid kodning, dataregistrering, dataöverföring, redigering eller liknande. Fel kan också uppstå när program som används för att ta fram statistiken har innehållit felaktig programkod.

Vissa uppgifter, som till exempel yrke och bransch, kodas enligt fastställda så kallade nomenklaturer. Uppgifterna om yrke och bransch är hämtade från BAS. Även denna kodning är en möjlig felkälla.

Kontroller sker automatiskt i webbformuläret liksom vid skanning av pappersblanketten, för att säkerställa att till exempel felaktiga värden inte förekommer. Logiska kontroller och ytterligare granskning sker sedan i varje steg i produktionsprocessen fram till de färdiga tabellerna. Bearbetningsfelets inverkan på tillförlitligheten bedöms som liten jämfört med övriga felkällor.

2.2.6 Modellantaganden

Arbetsmiljöstatistiken har inte andra modellantaganden än de som används för bortfallskompensationen (se avsnitt Bortfall för beskrivning av bortfallskompensationen).

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik tas fram.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken publiceras i Arbetsmiljöverkets rapportserie Arbetsmiljöstatistik cirka fyra månader efter datainsamlingens slut.

3.2 Frekvens

Uppgiftsinsamling och publicering har vanligtvis skett varannat år. Arbetsmarknadsundersökningen 2024 publiceras april 2025, vilket innebär att det har gått tre år sedan den senaste publiceringen (Arbetsmiljöundersökningen 2021). Den förlängda tidsperioden beror på att undersökningen har genomgått omfattande förändringar, både vad gäller urval, målpopulation, frågekonstruktion och insamlingsmetod.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt publiceringskalendern för officiell statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken ges ut i Arbetsmiljöverkets rapportserie Arbetsmiljöstatistik och finns som en PDF fil på Arbetsmiljöverkets webbplats <http://www.av.se>. Publikationen finns endast i elektronisk form.

Resultaten finns också tillgängliga i Sveriges statistiska databaser (SSD) som nås via www.scb.se

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Arbetsmiljöverket och SCB utför på uppdrag olika typer av specialbearbetningar av resultaten från Arbetsmiljöundersökningen. I specialbearbetningarna kan resultat visas för andra grupper än dem som redovisas i denna rapport liksom samband mellan olika variabler.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras som tabeller, diagram och förklarande text i rapporten och publiceras även på Statistikdatabsen som nås via www.scb.se.

4.4 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i föreliggande dokument som finns tillgänglig på Arbetsmiljöverkets webbplats www.av.se. Statistiken finns även dokumenterad i SCB:s dokumentationsmall Statistikens framställning (StaF) och i Statistikens detaljerade innehåll (MetaPlus). Dessa dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats www.scb.se/AM0501.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Undersökningen har genomförts med liknande metodik sedan starten 1989 fram till 2021, urvalsstorlekarna har varierat något beroende bland annat på att antalet sysselsatta enligt Arbetskraftsundersökningarna har varierat.

Mellan 2013 och 2021 års undersökningar fick alla svarande möjlighet att välja att svara på enkäten antingen på papper eller via webben.

I 2019 års undersökning förlängdes insamlingsperioden med ett kvartal. Det innebär att referensperioden som svaren avser delvis skiljer sig från tidigare år. Det har inte varit möjligt att med statistiska metoder dra slutsatser om vilken eventuell effekt detta kan ha på jämförbarheten. Insamlingen sker löpande under hela perioden och görs i två delar, personer som svarat på telefonintervjun kvartal 4/2020 kan ha svarat på enkäten först kvartal 2/2020. Vår bedömning är att jämförbarheten med tidigare år inte har påverkats nämnvärt av den förlängda insamlingsperioden.

I 2021 års undersökning var insamlingsperioden liknande som den i 2019 års undersökning. I januari 2021 gjordes några förändringar i AKU till följd av en ny förordning. Det påverkade bland annat AKU:s målpopulation. I samband med dessa förändringar förändrades även skattningsförfarandet genom att hjälpinformationen ändrades för att förbättra kvaliteten. Populationsförändringen påverkade inte AMU, eftersom AMU redan hade den avgränsning i definition av sysselsatta som AKU införde 2021.

Stora förändringar för Arbetsmiljöundersökningen 2024

För 2024 års undersökning användes sysselsättningsuppgifter från BAS för att välja urvalet. I tidigare Arbetsmiljöundersökningar har urvalet kommit från de som angett att de var sysselsatta i Arbetskraftsundersökningen (AKU). Definitionen av sysselsatta skiljer sig något mellan BAS och AKU. BAS är ett

register som uppdateras månadsvis. På så vis kan ett större urval för målpopulationen hämtas, med större aktualitet. En ytterligare fördel är att urvalet för Arbetsmiljöundersökningen inte behöver tas från ett två-fas-urval från Arbetskraftsundersökningen. Vår förhoppning är att detta ska höja svarsbenägenheten hos målpopulationen, exempelvis till följd av att de inte behöver besvara lika många frågor. För mer detaljer kring skillnader mellan AKU och BAS se [Utveckling av arbetsmarknadsstatistiken \(scb.se\)](https://scb.se/utveckling-av-arbetsmarknadsstatistiken).

Även frågorna och insamlingsmetoden har utvecklats under 2024 års insamling av Arbetsmiljöundersökningen. En del frågor har gjorts om, andra har tagits bort och ytterligare frågor har lagts till. Insamlingen har genomförts endast via webben och via postenkät, till skillnad från föregående år då telefonintervjuer även använts. Insamlingsperioden har varit kortare än tidigare år.

På grund av undersökningen har en annan urvalsdesign och en annan urvalsram än tidigare så har även en annat skattningsförfarande utvecklats och skiljer sig från tidigare. I 2024 års undersökning har en annan metod använts för att kalibrera för bortfallet.

Kombinationen av dessa förändringar innebär ett tidsseriebrott i Arbetsmiljöundersökningen 2024 och SCB bedömer att jämförelser över tid ska göras med stor försiktighet.

Förändringar i frågeformulär

Undersökningarna 1989, 1991 och 1993 är i stort sett jämförbara med avseende på variabelinnehåll. I undersökningen 1995 ändrades ett 25-tal frågor. Frågeinstrumentet hölls oförändrat 1997. Varje ny undersökning har sedan inneburit utökningar av antalet frågor. I Arbetsmiljöundersökningarna 1999, 2001, 2003 och 2005 tillkom sammantaget 35 frågor medan 19 utgick. Flertalet av dessa ändringar har varit aktualiseringar dvs. har syftat till att (bättre) mäta arbetsmiljöförhållanden som kommit i fokus för intresset. I och med revideringen inför 2005 års undersökning hade - utöver att frågor har utgått och ersatts av andra - även en omdisponering av enkäten gjorts, och några frågor har flyttats från intervjun till enkäten. I intervjun har vissa frågor fått en annan placering, dvs. föregås av andra frågor än tidigare. Det kan i någon utsträckning ha påverkat resultaten. Rimlighetsbedömningar leder ändå till slutsatsen för nästan samtliga aktuella variabler att dessa förändringar kan stå för någon enda procent i punktskattningarna. I 2009 års undersökning gjordes inga förändringar.

I Arbetsmiljöundersökningen 2011 har ytterligare förändringar skett jämfört med undersökningen 2009, förändringarna är främst i layouten av enkäten men även några mindre justeringar i frågor och svarsalternativ. SCB kan inte garantera att undersökningens resultat inte påverkats av de justeringar som gjorts. I Arbetsmiljöundersökningen 2013 har inga förändringar gjorts i mätinstrumentet annat än små korrigeringar av layout framför allt av instruktioner till de svarande på enkäten.

Inför 2015 års undersökning gjordes en översyn av frågorna både i telefonintervjun och i enkäten för att anpassa undersökningen till dagens arbetsmiljö. Ett femtontal frågor togs bort och drygt 20 nya frågor lades till i frågeformulären. I cirka tio frågor gjordes förändringar. Det kan inte med

säkerhet fastställas om en signifikant skillnad i resultaten mellan 2013 och 2015 i de ändrade frågorna beror på en faktisk förändring eller på att frågan har ändrats.

I 2017 års frågeformulär har endast en hoppinstruktion ändrats som innebär att samtliga får frågan "Använder du en surfplatta, en smartphone eller båda i ditt arbete?". I 2015 års undersökning ställs den frågan endast till de som använde dator vilket gör att resultaten för den variabeln inte är jämförbara mellan åren.

Inga förändringar gjordes i formuläret 2019.

I undersökningen som avser 2021 har några nya frågor inkluderats (66–71) som handlar om arbetssituationen vid skrivbordsarbete i hemmet. Dessa frågor har tillkommit med anledning av covid-19-pandemin, då många med skrivbordsarbete utförde sitt arbete hemifrån i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Några frågor (42, 48, 65) har formulerats om av samma anledning, det handlar om att formuleringar som "komma hem från arbetet" bytts till "efter arbetsdagens slut" för att bättre återspegla verkliga förutsättningar för skrivbordsarbete.

I undersökningen 2021 har frågor om hemarbete adderats. På grund av detta har gruppen som svarat på frågor om arbete i kontorsmiljö ändrats, då de som utförde skrivbordsarbete minst 1/4-del av tiden i hemmiljö i 2021 års undersökning har "brutits ut" och fått specifika frågor om arbetsmiljön i hemmet. I 2019 frågades alla som utförde minst ¼-del av tiden arbete i kontorsmiljö. Det vill säga, frågorna 72–75 i 2021 års undersökning är inte helt jämförbara med frågorna 66–69 i 2019 års undersökning, även om det är samma frågeformuleringar.

Inför Arbetsmiljöundersökningen 2024 genomfördes ett omfattande utvecklingsarbete, vilket resulterade i förändringar av frågeformulär, insamlingsmetod och urvalsram.

Arbetsmiljöundersökningen 2024 omfattar 82 frågor, jämfört med 132 frågor i 2021 års undersökning. Två frågor om anställning, som tidigare ingick i Arbetskraftsundersökningen (AKU), har nu inkluderats i inledningen av frågeformuläret för AMU 2024.

Av de 82 frågorna i undersökningen är:

- 11 oförändrade mot tidigare undersökning.
- 15 helt nya.
- 54 omformulerade för ökad tydlighet och relevans.

Syftet med förändringarna har varit att förbättra frågornas relevans och aktualitet, samt att göra dem mer begripliga och lättillgängliga för respondenterna.

Förändringar i insamlingsperiod

1997 ändrades insamlingsperioden för telefonintervjuer från att ha omfattat hela sista kvartalet till att omfatta endast oktober och november.

Konsekvenserna av ändringen studerades med hjälp av 1993 och 1995 års undersökningar. Oktober-novemberdelarna av urvalen jämfördes med

decemberdelarna för respektive åren. Slutsatserna efter denna studie var att en förändring av insamlingsperiod inte skulle medföra alltför stora störningar i resultaten som helhet. Undersökningen för 2009 omfattade oktober-november 2009 medan undersökningarna under åren 2011–2017 åter varade hela kvartal 4.

Insamlingsperioden för telefonintervjuerna i 2021 års undersökning pågick under hela kvartal 4/2021 samt kvartal 1/2022. Enkäter skickas löpande efter genomförd av telefonintervju. Insamlingen av enkätsvar avslutades den 1 juni 2022. Det är en liknande insamlingsperiod som föregående undersökning, medan insamlingen åren innan avslutats under mars och april.

Insamlingsperioden för 2024 års undersökning pågick mellan 17 september och 10 december 2024. Målpopulationen har fått ett mejl med inloggningsuppgifter, i vilken de ombeds att delta i undersökningen. Därefter skickades fyra påminnelser ut, varav den tredje påminnelsen innebar ett postalt utskick med en frågeblankett.

Förändringar i kodning

Från och med 2017 års undersökning kodas yrke enligt Standard för svensk yrkesklassificering SSYK2012. Inför övergången till ny yrkesklassificering kodades 2015 års undersökning efter såväl ny SSYK (SSYK2012) som tidigare SSYK (SSYK96) för att möjliggöra resultat baserade på två sammanslagna år. Förändringen i yrkesklassificeringen innebär att jämförelser med tidigare år inte kan göras efter yrke. Under perioden 1997–2015 års undersökning kodades yrke enligt Standard för svensk yrkesklassificering SSYK96. Uppgifterna för 1995 har kodats om från NYK83, Näringslivets yrkesklassifikation, till SSYK och 1997 års uppgifter har kodats om till NYK83 för att jämförelser skall kunna göras dels på yrkesnivå för en längre tidsperiod, dels för kvinnor och män 1995/1997. Ändringen av standard vid yrkesklassificeringen medförde att förfarandet vid beräkningen av uppräkningsvikterna fick ändras. Tidigare estimation byggde på en efterstratifiering efter kön och yrkesgrupper klassificerade efter NYK med AKU-skattningar av antalet sysselsatta per poststrata som hjälpinformation. Eftersom NYK-klassificeringen byttes mot SSYK fick även metoden för estimation förändras till att bygga på en efterstratifiering efter kön och yrkesgrupper klassificerade efter SSYK. Denna förändring i viktsystemet kan inte göras för undersökningarna före 1997 eftersom ingen kodnyckel finns mellan NYK och SSYK. Det nya SSYK-baserade viktsystemet verkar vid en grov uppskattning endast ge små skillnader i resultatet jämfört med det gamla NYK-baserade.

Sedan 2009 har en ny standard för klassificering av näringsgren, SNI 2007, tagits i bruk.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Materialet ger goda möjligheter att jämföra arbetsmiljöförhållanden för kvinnor och män i olika åldrar. Jämförelser kan även göras mellan olika yrken näringsgrenar, sektorer, regioner, utbildningsnivåer och inkomstgrupper samt mellan personer med fast respektive tidsbegränsad anställning.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Det finns ingen större känd sammanvändbarhet i övrigt.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Det finns inga kända brister i den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Arbetsmiljöundersökningen ingår i den officiella statistiken. För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Enligt lagen om den officiella statistiken ska personuppgifter gallras när de inte längre behövs för sitt ändamål. Regeringen eller Riksarkivet får dock föreskriva om undantag från denna skyldighet om det krävs av hänsyn till det nationella kulturarvet eller forskningens behov. Beslut om bevarande är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

Ingen EU-reglering av undersökningen finns.

F Historik

Arbetsmiljöverket har regeringens och riksdagens uppdrag att se till att arbetsmiljön uppfyller de krav som finns i arbetsmiljölagen om att alla ska ha en bra och utvecklande arbetsmiljö. Arbetsarkivstyrelsen övertog den 1 juli 1994 ansvaret för den officiella statistiken och det ansvaret tog Arbetsmiljöverket över 2001 vid myndighetens tillkomst.

SCB har vartannat år sedan 1989 genomfört Arbetsmiljöundersökningen. Sedan 1995 på uppdrag av Arbetarskyddsstyrelsen/Arbetsmiljöverket. Det som statistiken skall belysa är fysiska och psykosociala arbetsmiljöförhållanden och dess förändringar över tid. Undersökningen har genomförts med liknande metodik sedan starten 1989 men urvalsstorlekarna har varierat något. Vissa av frågorna ställdes även vid en undersökning som genomfördes 1984. Från 2011 års undersökning används ett förändrat skattningsförfarande som möjliggör beräkningar av korrekta osäkerhetstal.

Arbetsmiljöundersökningen har fram till 2021 genomförts genom att tilläggsfrågor ställs till ett delurval av dem som ingår i Arbetskraftsundersökningens (AKU) telefonintervju, och via enkäter som skickas till dem som svarat på tilläggsfrågorna.

Från och med 2024 är Arbetsmiljöundersökningen en fristående undersökning som skickas direkt till ett urval av sysselsatta enligt Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS). Resultatet redovisas efter kön, ålder, sektor, region, inkomst, utbildning, yrke, näringsgren, anställningsform och graden av hemarbete.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Arbetsmiljöverket
Kontaktinformation	Avdelningen Administration och analys Enhet Statistik och analys
E-post	arbetsmiljoverket@av.se
Telefon	010 -730 90 00